

Siseministri määruse „Toetuse andmise tingimused kohaliku ja regionaalse arendusvõimekuse tõstmiseks“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 14 alusel.

Määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) rakendumisel viiakse ellu „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ (edaspidi *rakenduskava*) prioriteetse suuna „Haldusvõimekus“ (edaspidi *prioriteetne suund*) meetme „Riigi võimekuse tõstmine inimressursside arendamise ja institutsionaalse suutlikkuse parendamise kaudu“ tegevuse „Kohalik ja regionaalne arendusvõimekus“ (edaspidi *meetme tegevus*) eesmärgke.

Meetme tegevuste elluviimine on eelduseks piirkondlike arenguerinevuste vähenemisele ning kohaliku tasandi teenuste säästlikumale ja kvaliteetsemale pakkumisele. Meetme tegevuste elluviimise tulemusena on piirkondade arengu- ja planeerimistegevus läbimõeldum ning ressursse kasutatakse otstarbekamalt ning luuakse eeldused majandusarenguks ja parema kohaliku valitsemise korralduseks. Tõhusamale kohaliku omavalitsuse üksuste (edaspidi *omavalitsusüksus*) haldamisele ja regionaalhalduse korrastamisele aitavad kaasa meetme tegevuse raames elluviidavad arendustegevused omavalitsuste vabatahtlike ühinemiste toetamiseks.

Eelnõus nähakse ette toetuse andmise tingimused ja taotluste menetlemise kord meetme tegevuse eesmärkide elluviimiseks ning toetuse taotleja, partneri, toetuse saaja ja rakendusüksuse õigused ja kohustused.

Tegevusi rahastatakse taotlusvoorude raames.

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Siseministeeriumi regionaalarengu osakonna regionaalpoliitika büroo peaspetsialist Katrin Orgusaar (tel 612 5243; e-post katrin.orgusaar@siseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Siseministeeriumi regionaalarengu osakonna õigusnõunik Olivia Taluste (tel 612 5063; e-post olivia.taluste@siseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Siseministeeriumi õigusosakonna keeleteoimetaja Helin Kask (tel 612 5241; e-post helin.kask@siseministeerium.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kuuest peatükist ja 24 paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

- 1) üldsätted;
- 2) toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr;
- 3) nõuded taotlejale ja partnerile;
- 4) toetuse taotlemine ja taotluse menetlemine;
- 5) aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused;
- 6) osapoolte õigused ja kohustused.

1. peatükk. Üldsätted

Eelnõu 1. peatükis kirjeldatakse eelnõu reguleerimisala, toetuse andmise eesmärki ning tulemus- ja väljundnäitajaid. Samuti nimetatakse rakendusasutus ja -üksus ning sätestatakse vaide esitamise ja menetlemise kord.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse määruse reguleerimisala ning strateegia, arengukava ja raport, millega kooskõlas toetust antakse.

Toetust antakse lähtudes Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2014. aasta korraldusega nr 107 kinnitatud „Eesti regionaalarengu strateegias 2014–2020“ (edaspidi *ERAS*), OECD riigivalitsemise raporti „Ühtsema valitsemise poole“ ja Vabariigi Valitsuse ... korraldusega nr ... kinnitatud „Kodanikuühiskonna arengukavas 2015–2020“ (edaspidi *KODAR*) sätestatud eesmärkidega.

ERAS üldeesmärk on toimepiirkondade arengueelduste parem ärakasutamine majanduskasvuks ja elukvaliteedi tõus vajalike hüvede kättesaadavuse tagamisega. Eelnõu panustab eeskätt ERAS neljanda eesmärgi „Piirkondade tugevam sidustus ja arendusvõimekus“ saavutamisse, toetades kohaliku ja regionaalse tasandi uuringuid, analüüsi ja arendusprojekte. Samuti aidatakse eelnõuga kaasa ERAS-is nimetatud toimepiirkondadesisesel arenduskoostöö tugevdamisele, toetades omavalitsusüksuste ühinemiste ettevalmistamist.

KODAR-i üldeesmärk on tegutsemisvõimekad kodanikuühendused ning ühiskondlikult aktiivsed elanikud. Eelnõu panustab KODAR-i teise alaeesmärgi „Kodanikuühenduste mõju ühiskondlike probleemide ennetamisele ja lahendamisele ning inimeste heaolu parandamisele on kasvanud sotsiaalse innovatsiooni, sotsiaalse ettevõtluse ja avalike teenuste osutamise“ saavutamisse, kuna meetme tegevuse raames on võimalik viia ellu avalike teenuste parema korraldamise projekte, sh avalike teenuste kodanikuühendustele delegerimise projekte ning muid avaliku võimu ja kodanikuühenduste vahelisi koostööprojekte piirkonna arendamiseks.

OECD riigivalitsemise raportis „Ühtsema valitsemise poole“ rõhutatakse omavalitsusüksuste vabatahtlike ühinemiste ning ühiste teenuste osutamise vajadust. Eelnõus kavandatud tegevused panustavad haldusvõimekuse arendamise ja OECD riigivalitsemise raporti soovitude rakendamise tegevuskavas nimetatud kitsaskohtade lahendamisse: uuringute läbiviimise ja nende tulemuste rakendamisega toetatakse kohalikul ja regionaalsel tasandil teadmispõhise poliitikakujundamist ning parema teenuste osutamise mudeli väljatöötamist. Samuti toetatakse omavalitsusüksuste koostööd ja vabatahtlikke ühinemisi.

Eelnõu § 2 määrab kindlaks toetuse andmise eesmärgi ning tulemus- ja väljundnäitajad.

Määrus on suunatud rakenduskava eesmärgi „Valitsussektoris on suurenenud ameti- ja erialane pädevus ning juhtimisvõimekus“ saavutamisele.

Toetuse andmise tulemusena juhendatakse piirkonna arendamisel pikaajalistest ja pädevatest arengusuundadest, kohalikke avalikke teenuseid osutatakse elanike jaoks kõige sobival viisil, omavalitsusüksuste koostöös ja kodanikuühenduste kaasabil ning omavalitsusüksuste vabatahtlikud ühinemised on parimal viisil kavandatud ja läbiviidud.

Projekt panustab tulemusnäitaja „Rakendatud uued protsessid“ saavutamisse. Uute protsesside all mõeldakse tulemuseni jõudvat arengut või muutust, kus midagi hakatakse tegema uuel ja paremal moel. Projekti raames saab uue protsessi lugeda rakendatuks, kui selle soovitude elluviimise tulemusena on piirkonna arengu kavandamine ja teenuste pakkumine

kvaliteetsem. Indikaatori saab lugeda täidetuks, kui projektile seatud eesmärk on täidetud. Arvestatakse ühe projekti tervikuna ehk kui ühes projektis on soovitud kasvõi osaliselt ellu rakendatud, läheb see ühe rakendatud protsessina arvesse. Kui ühes projektis on ellu rakendatud mitu soovitud, läheb see samuti ühe protsessina arvesse. Tulemusi arvestatakse kuni viie aasta jooksul pärast projekti lõppu. Näiteks võib olla projekti eesmärgiks selgitada välja parim viis, kuidas kaks omavalitsusüksust saaks ühiselt sotsiaalteenuseid osutada. Kui viie aasta jooksul pärast projekti lõppu on vähemalt osa uuringu soovitud ellu rakendatud, saab indikaatori lugeda täidetuks. Kuna indikaatori andmeid ei ole varem selliselt kogutud, täpsustatakse alg- ja sihttasemed hiljemalt 31.03.2015.

Projekt panustab väljundinäitaja „Kohalikku ja regionaalset arendusvõimekust ning kohaliku/regionaalse administratsiooni ja kodanike vahel koostööd parandavate ESF toetatud projektide arv“ saavutamisse. Väljundinäitaja sihtväärtuseks 2023. aastaks on 68 toetatud projekti ehk kokku peaks 2023. aastaks olema toetatud 68 projekti. Andmeid kogub rakendusüksus kord aastas projekti aruannetest. Indikaatori sihttaseme kindlaksmääramisel on lähtutud 2007.–2013. aastal sarnaste projektide keskmisest maksumusest ja kavandatava toetuse eelarvest.

Eelnõu §-s 3 on nimetatud meetme rakendusasutus ja rakendusüksus. Määruse rakendamisel täidab rakendusasutuse ülesandeid Siseministerium ja rakendusüksuse ülesandeid Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus. Rakendusasutused ja rakendusüksused määrati kindlaks Vabariigi Valitsuse 4. juuli 2014. a korraldusega nr 297 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja“ kinnitamine“.

Eelnõu §-s 4 on sätestatud vaide esitamise ja menetlemise kord. Rakendusüksuse toimingute või otsuste peale võib esitada vaide vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-le 51. Rakendusüksuse otsuse või toimingute peale esitatud vaideid lahendab rakendusasutus. Kui rakendusüksuse toimingute või otsuste peale esitatakse vaide, tuleb see esitada rakendusüksuse kaudu rakendusasutusele. Vaideid lahendatakse haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul vaide esitamisest arvates valet lahendavale asutusele. Vaide lahendamise tähtaega võib pikendada haldusmenetluse seaduse § 84 lõike 2 kohaselt.

2. peatükk. Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr

Eelnõu 2. peatükis määratakse kindlaks projekti raames toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus, projekti abikõlblikkuse periood ning toetuse piirsumma ja osakaal.

Eelnõu §-s 5 on nimetatud määruse raames toetatavad tegevused. Kõik tegevused, mida toetatakse, peavad aitama kaasa projekti eesmärgi saavutamisele, milleks on valitsussektoris suurenenud ameti- ja erialane pädevus ning juhtimisvõimekus. Tegevused peavad panustama ka eespool nimetatud toetuse andmise tulemus- ja väljundinäitajate saavutamisse. Toetust ei anta projektile, mille tegevused on tehtud enne taotluse esitamist.

Toetatakse uuringute, analüüside ja arendusprojektide läbiviimist järgmistes valdkondades:

- 1) piirkondade arengu teadmispõhine kavandamine;
- 2) avalike teenuste osutamise korraldamine, sh omavalitsusüksuste koostöö avalike teenuste osutamisel või avalike teenuste lepinguline üleandmine kodanikuühendustele;
- 3) omavalitsusüksuste vabatahtlik ühinemine.

Punktis 2 nimetatud valdkonnas võib olla tegemist nii kahe omavalitsusüksuse projektiga, mille sisuks on avalike teenuste ühine korraldamine, kuid projekti võidakse kaasata ka kodanikuühendusi, kes täidaks kokkulepitud avalikke teenuseid omavalitsusüksuste eest vastavalt sõlmitud lepingule.

Abikõlblikuks tegevuseks on uuringu, analüüsi ja arendusprojekti ettevalmistamine ja läbiviimine, sh:

- 1) andmete kogumine, analüüsimine ja raporti koostamine;
- 2) konsultatsiooni saamine;
- 3) seminarid, ühisarutelud või muud töövormid ühistegevuste planeerimiseks ja koostöö alustamiseks;
- 4) koolitusel ja nõustamisel osalemine;
- 5) juhendmaterjalide ja metoodika koostamine;
- 6) teavitamine.

Toetatavad projektid peavad olema rakendatavad ja jätkusuutlikud ning kitsaskoha lahendama või esitama kindlad alternatiivid ja ettepanekud kitsaskoha lahendamiseks. Ühes projektis võivad olla erinevad tegevused, näiteks uuring ja konsultatsiooniteenuse osutamine ning muud neid toetavad tegevused. Näiteks võib ühe projekti raames kõigepealt viia läbi uuringu, seejärel koolituse uuringutulemuste tutvustamiseks ning ühisarutelud edasiste tegevuste planeerimiseks. Projekt võib näiteks koosneda ka olemasoleva olukorra väljaselgitamisest ja konsultatsiooni osutamisest.

Eelnõu §-s 6 on sätestatud abikõlblikud kulud ja nendega seotud tingimused.

Abikõlblikuks kuluks loetakse põhitaotluse rahuldamise otsusega kinnitatud tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, mis vastavad Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord” (edaspidi *ühendmäärus*) §-s 2 ning käesolevas määruses sätestatud tingimustele. Lisaks sätestab eelnõu perioodi, mille jooksul loetakse tehtud kulud abikõlblikeks. Selle paragrahvi järgi peab abikõlblik kulu olema tasutud projekti abikõlblikkuse perioodil või 45 päeva jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemist, kuid mitte hiljem kui 31. augustil 2023. a.

Eelnõu § 6 lõikes 3 on sätestatud, et projekti abikõlblikud kulud peavad olema seotud toetatavate tegevustega ning vastama määruse §-s 8 sätestatud piirmääradele ja taotluse rahuldamise otsusele. Abikõlblikud on järgmised kulud:

- 1) tegevuse elluviimisega seotud töötajate personalikulu vastavalt ühendmääruse §-le 3;
- 2) uuringute, analüüside ja arendusprojektide ettevalmistamise ja läbiviimisega seotud kulud;
- 3) seminaride, ühisarutelude ja muude töövormide korraldamisega seotud kulud, sealhulgas ruumide ja tehnika rent ning osalejate toitlustuskulud;
- 4) metoodika ja õppematerjalide väljatöötamise ning nende avalikustamisega seotud kulud;
- 5) suulise ja kirjaliku tõlkega seotud kulud;
- 6) trükiste küljendamise, trükkimise ja avalikustamisega seotud kulud;
- 7) teavitamisega seotud kulud, sh veebidisain;
- 8) muud projekti elluviimiseks vajalikud kulud.

Eelnõu § 6 lõigetes 4 ja 5 on sätestatud tingimused, mil käibemaksu ja erisoodustusena käsitatav kulu on abikõlblik.

Eelnõu § 6 lõikes 6 on sätestatud, et mitteabikõlblik on ametniku ja töötaja töötasu, kui tasustatav töö on seotud tema ametijuhendi- või töölepingujärgsete ülesannete täitmisega ja kui meetme tegevuste elluviimisega seotud töö ei ole eristatav – samamoodi eelmise struktuurifondide perioodiga ei hüvitata ametnike või töötajate palka, kui see on seotud senise ametijuhendi- või töölepingujärgsete ülesannete täitmisega.

Samuti on mitteabikõlblikud toetust saavate asutuste üldkulud, kuna nende kulude administreerimine on mahukas. Juhul, kui toetuse saaja lisab projektijuhtimisega seotud üldkulud projekti aruandesse, võib selle administreerimine osutuda kallimaks, kui need kulud ise tasuda.

Mitteabikõlblikud on ka seadmete soetamise ning põhivara kulumiga seotud kulud ning muud meetme tegevuste elluviimisega otseselt mitteseotud kulud.

Eelnõu §-s 7 määratakse projekti abikõlblikkuse periood.

Projekti abikõlblikkuse periood on taotluse rahuldamise otsuses määratud ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõpevad ning millal projekti elluviimiseks vajalikud kulud tekivad. See peab jääma vahemikku 1. maist 2015 kuni 31. detsembrini 2023.

Abikõlblikkuse perioodi alguse valikul on arvestatud sellega, et esimene taotlusvoor kavandatakse välja kuulutada mais 2015 ning taotluste esitamise etapp peaks algama sügisel 2015.

Projekt loetakse lõppenuks pärast toetuse saajale viimase väljamakse tegemist ja lõpparuande kinnitamist rakendusüksuse poolt.

Eelnõu §-s 8 määratakse toetuse piirsumma, -määr, osakaal ning nendega seonduvad tingimused.

Kavandatava projekti kogumaksumus ei või olla väiksem kui 10 000 eurot ja toetuse summa ei tohi olla suurem kui 60 000 eurot. Projekti kogumaksumuse kehtestamisel on lähtutud struktuurifondide perioodi 2007–2013 tarkade otsuste fondist rahastatud sarnaste uuringuprojektide keskmisest maksumusest.

Projektile antakse toetust kõige rohkem 85% projekti abikõlblikest kuludest. Omafinantseeringu minimaalne määr on 15% ning see peab katma abikõlblikest kuludest osa, mida toetus ei kata.

3. peatükk. Nõuded taotlejale ja partnerile

Eelnõu 3. peatükis kirjeldatakse, millistele nõuetele peavad vastama nii taotleja kui ka partner ning millised on taotleja kohustused.

Eelnõu §-s 9 on sätestatud nõuded taotlejale ja partnerile. Abikõlblikeks taotlejateks on kohaliku ja regionaalse tasandi arendamisega seotud organisatsioonid: omavalitsusüksused, omavalitsusüksuste liidud, maavalitsused, maakondlikud arenduskeskused või nende võrgustik ning mittetulundusühingud ja sihtasutused või nende esindusorganisatsioonid. Selleks, et oleks võimalik läbi viia üleriigilisi regionaalarengut puudutavaid uuringuid ja analüüse, on abikõlblikuks taotlejaks ka riigi ametiasutused. Omavalitsusüksuste puhul on

taotlemisel erisuseks see, et taotlusi on võimalik esitada vaid vähemalt kahe omavalitsusüksuse ühisprojekti osas.

Partneriks ja projektis osalevaks isikuks võivad olla kõik Eestis registreeritud juriidilised isikud tingimusel, et projekti partneri osalus peab olema projekti eesmärgiga põhjendatud. Partneritevahelise koostöökokkuleppe olemasolul saavad partnerid teha abikõlblikke kulusid ja panustada projekti eelarvesse. Projekti partnerile, kes panustab projekti eelarvesse, kohaldatakse taotlejale kehtestatud nõudeid.

Peatükis on viidatud Vabariigi Valitsuse 21. augusti 2014. aasta määruse nr 133 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise nõuded ja tingimused toetuse andmise tingimuste kehtestamiseks“ (edaspidi *taotluste menetlemise määrus*) lõigetele, milles on sätestatud tingimused, millele taotleja ja partner peavad vastama, ning struktuuritoetuse seaduses sätestatud taotleja kohustuste.

4. peatükk. Toetuse taotlemine ja taotluse menetlemine

Eelnõu §-s 10 on sätestatud toetuse taotlemise põhimõtted. Toetust taotletakse kahes etapis:

- 1) esimeses etapis hindab hindamiskomisjon eeltaotluse alusel projekti;
- 2) teises etapis kontrollib rakendusüksus projekti ning teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse.

Eeltaotluste voor aitab vähendada taotlejate halduskoormust. Taotlejad, kes ei saa hindamisel positiivset hinnet, ei pea nägema vaeva põhjalikuma taotluse ettevalmistamisega. Samuti on hindamiskomisjonil võimalik anda eeltaotluse hindamise käigus taotlejale suuniseid, mida taotluse esitamisel arvestada.

Taotlusvormid kinnitab rakendusüksus enne taotlusvooru avamist ja need võivad vooruti toetatavate valdkondade ja abikõlblike taotlejate lõikes erineda.

Eelnõu §-s 11 on sätestatud taotlusvooru avamise tingimused. Taotlusvoorude eelarve ja ajakava kinnitab rakendusasutuse juht ning taotlusvooru kuulutab välja rakendusüksus vähemalt 30 päeva enne eeltaotluste esitamise tähtpäeva ühes üleriigilise levikuga päevalehes ja rakendusüksuse veebilehel.

Samuti sätestatakse võimalus korraldada mitu taotlusvooru. See võimaldab korraldada taotlusvoorud erinevate teemade ja toetuse saajate kaupa ning jaotada toetuse vahendeid perioodi jooksul ühtlaselt. Paragrahvis 5 loetletud toetatavad valdkonnad ja tegevused on väga eripalgelised, mistõttu oleks kõikide valdkondade projektide ja taotlejate poolt üheaegselt samas voorus projektide hindamisel väga keeruline projekte omavahel võrrelda. Sestap aitab voorupõhine valdkondade ja taotlejate määramine ka hindamismetoodikat vastavalt kohendada, et see sobituks konkreetse taotlusvooru eesmärgiga.

Eelnõu §-s 12 on sätestatud toetuse taotlemise tähtaeg ning eeltaotluse ja taotluse esitamise viis.

Eeltaotlused esitatakse rakendusüksuse kindlaks määratud tähtaja jooksul. Taotlus esitatakse hiljemalt 42 tööpäeva pärast hindamiskomisjonilt eeltaotluse kohta positiivse hinnangu saamist. Eeltaotlus ja taotlus esitatakse rakendusüksuse e-teeninduse kaudu ning taotleja esindusõiguslik isik peab taotluse digitaalselt allkirjastama.

Eelnõu §-s 13 on sätestatud nõuded eeltaotlusele ja taotlusele. Paragrahvis täpsustatakse, et tegevus, millele toetust taotletakse, peab olema suunatud meetme eesmärgi ning tulemus- ja väljundnäitajate saavutamisele ning olema kooskõlas toetatavate tegevustega.

Paragrahvis on sätestatud, et lisaks taotluste menetlemise määruse § 4 lõikes 1 sätestatule peab eeltaotluses ja taotluses olema nimetatud taotleja nimi, projekti nimi, eesmärgid, tulemused ja kirjeldus, eelarve ja ajakava ning mittetulundusühingute ja sihtasutuste või nende esindusorganisatsioonide puhul taustteave taotleja ja partneri kohta. Taustteave peab olema esitatud kujul, mis võimaldab veenduda toetuse taotleja haldus-, finants- ja toimumissuutlikkuses projekt ellu viia.

Eelnõu §-s 14 on sätestatud nõuded toetuse taotlemisele ning eeltaotluse ja taotluse menetlemise kord.

Taotluse menetlemine koosneb eeltaotluse ja taotluse registreerimisest, menetlusse võtmisest või läbivaatamata jätmisest, selgituste ja lisateabe või taotluse täienduste ja muudatuste küsimisest, taotleja ja taotluse vastavuse kontrollimisest, projektide hindamisest ning taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest.

Selles paragrahvis sätestatakse taotluse menetlusprotsessi käigus rakendusüksuse ja rakendusasutuse läbiviidavad tegevused ja tähtajad ning nendega kaasnevad tingimused. Taotlusvooru tähtjaks esitatud eeltaotlused registreeritakse rakendusüksuses. Tulenevalt struktuuritoetuse seaduse § 21 lõikest 3 jäetakse tähtajast hiljem esitatud eeltaotlused läbi vaatamata ning rakendusüksus edastab selle kohta eeltaotluse esitajale otsuse. Taotluse registreerimise järel kontrollib rakendusüksus taotluse ja taotleja vastavust eelnõu §-des 2, 5–9 ja 13 esitatud nõuetele, vajaduse korral nõuab puuduva teabe esitamist. Eeltaotluse, taotluse või taotleja mittevastavaks tunnistamise korral eeltaotlust ja taotlust edasi ei hinnata ja selle kohta teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Eeltaotluse ja taotluse menetlemise tähtaeg ei tohi olla pikem kui 45 tööpäeva. Hiljemalt 45 tööpäeva möödumisel taotluse esitamise tähtpäevast teeb rakendusüksus taotlejale teatavaks taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse.

Mittetulundusühingutest ja sihtasutustest või nende esindusorganisatsioonidest taotlejate puhul kontrollib rakendusüksus lisaks taotleja suutlikkust projekt ellu viia, selle käigus veendutakse, et toetuse taotlejal on haldus-, finants- ja toimumissuutlikkus projekti elluviimiseks.

Eelnõu §-s 15 sätestatakse eeltaotluste hindamise kord.

Eeltaotluste valimiseks moodustab rakendusüksus hindamiskomisjoni, mille koosseis kooskõlastatakse eelnevalt rakendusasutusega. Hindamiskomisjon hindab nõuetele vastavaks tunnistatud eeltaotluses kirjeldatud projekte nelja valikukriteeriumi alusel. Valikukriteeriumid on kooskõlas rakenduskava üldiste valikukriteeriumitega. Kuna taotlusvoorude valdkonnad ja tingimused võivad olla erinevad, kehtestatakse detailsed valikukriteeriumid hindamismetoodikas enne taotlusvooru väljakuulutamist. Üldjoontes hinnatakse järgmist.

1. Projekti mõju meetme eesmärgi ja tulemuste saavutamisele –hinnatakse projekti tegevuste olulisust meetme eesmärkidest ja tulemustest lähtuvalt ning projekti panust meetme tegevuse tulemus- ja väljundnäitaja saavutamisse ning nende saavutamise realistlikkust.

2. Projekti põhjendatus – hinnatakse, kas projekti eesmärgipüstitus on põhjendatud, kas on olemas probleem, kitsakoht või kasutamata arenguvõimalus ning kas projektis ettenähtud tegevused võimaldavad saavutada planeeritud tulemusi ja väljundeid.
3. Projekti kulutõhusus – hinnatakse projekti eesmärkide ja tegevuste vastavust toetuse mahule ehk seda, kas ettenähtud tegevused ja lahendused on piisavalt kulutõhus viis planeeritud tulemuste saavutamiseks. Samuti hinnatakse planeeritud eelarve realistlikkust ja mõistlikkust, st kas planeeritud kulud on vajalikud ja mõistlikud.
4. Projekti mõju läbivatele teemadele – hinnatakse projekti mõju regionaalarengu ja riigivalitsemise läbivatele teemadele.

Eeltaotlust hinnatakse punktiskaalal 0–4. Hindamise tulemused summeeritakse ning koondhinne moodustub hindamiskriteeriumite alusel antud hinnete keskmisest. Hinnang eeltaotlusele loetakse positiivseks, kui koondhinne on vähemalt 2,75.

Positiivse hinnangu saanud eeltaotlused järjestatakse aritmeetilise keskmise alusel pingeritta. Juhul kui mitme projekti tulemuste koondsumma on võrdne, eelistatakse projekte, mis said esimese ja teise valikukriteeriumi eest kokku kõrgema hinde.

Rakendusüksus teeb positiivse hinnangu saanud eeltaotluse esitajale ettepaneku esitada eeltaotluse põhjal rakendusüksusele täiendatud taotlus. Rakendusüksus võib eeltaotluse esitajale teha taotluse esitamiseks ettepanekuid taotlusvooru toetuse eelarve ulatuses, vastavalt eeltaotluste hindamise käigus tekkinud paremusjärjestusele.

Negatiivse hinde saanud eeltaotlust edasi ei menetleta ning selle osas teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Eelnõu §-s 16 kirjeldatakse taotluse kontrollimist ning taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemise tingimusi ja korda.

Pärast eeltaotluste hindamist taotlusi valikukriteeriumite alusel uuesti ei hinnata. Rakendusüksus kontrollib taotleja, taotluse, taotluses kirjeldatud eesmärkide ja tegevuste ning kavandatud eelarve vastavust meetme tingimustele, taotluste menetlemise määruse sätetele ja eeltaotlusele ning vajaduse korral hindamiskomisjoni poolt eeltaotlusele tehtud märkuste arvestamist. Kui taotlus vastab kõigile nendele tingimustele ning mahub taotlusvooru toetuse eelarvesse, teeb rakendusüksus taotluse rahuldamise otsuse. Tingimustele mittevastava taotluse puhul teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse. Taotluse osalist või kõrvaltingimustega rahuldamist ei ole määruse järgi ette nähtud, kuna kõrvaltingimused ja muud ettepanekud on võimalik teha eeltaotluse hindamise käigus ning rakendusüksusele esitatakse juba vastavalt täiendatud taotlus.

Taotlused rahuldatakse vastavalt eeltaotluste hindamise käigus tekkinud paremusjärjestusele. Rahuldatud taotluste toetuse kogusumma peab mahtuma taotlusvooru toetuse eelarvesse.

Eelnõu §-s 17 on sätestatud võimalused taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ning eelnõu §-s 18 taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks.

5. peatükk. Aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused

Eelnõu 5. peatükis sätestatakse, kuidas esitatakse toetuse kasutamise seotud aruanded ning millised on toetuse maksmise tingimused.

Eelnõu §-s 19 on sätestatud toetuse kasutamise ja seotud aruannete esitamise tingimused.

Toetuse saaja esitab rakendusüksusele projekti elluviimise kohta aruande vähemalt üks kord aastas, rakendusüksuse nõudmisel või taotluse rahuldamise otsuses sätestatu korral tihedamini. Toetuse saaja esitab projekti lõpparuande taotluse rahuldamise otsuses sätestatud ajaks. Kui projekt kestab kolm kuud või vähem, vahearuanne esitama ei pea. Aruandevormid kehtestab rakendusüksus kooskõlastatult rakendusasutusega ja teeb need kättesaadavaks oma veebilehel.

Eelnõu §-s 20 on sätestatud toetuse maksmise tingimused.

Toetuse maksmise menetlus koosneb rakendusüksusele maksetaotluse esitamisest, maksetaotluse menetlemisest ja toetuse maksmisest. Toetuse maksed tehakse vastavalt Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. aasta määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ 3. peatükile ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustele.

Toetust makstakse tegelike kulude alusel.

Toetuse saaja esitab rakendusüksusele abikõlblike kulude kuludokumendid ja nende tasumist tõendavad dokumendid taotluse rahuldamise otsuses ettenähtud aja jooksul.

Maksetaotluse saamisel kontrollib rakendusüksus kulude abikõlblikkust, vajaduse korral kulu eest tasumist omafinantseeringu ulatuses ning maksetaotluse ja sellega esitatud dokumentide nõuetele vastavust.

6. peatükk. Osapoolte õigused ja kohustused

Eelnõu 6. peatükis kirjeldatakse toetuse saaja, partneri ja rakendusüksuse õigusi ja kohustusi ning sätestatakse finantskorrektsioonide tegemise alused.

Toetuse saaja tagab struktuuritoetuse seaduse §-s 24 sätestatud kohustuste täitmise ja projekti eduka elluviimise taotluse rahuldamise otsuses kindlaks määratud tähtaegade ja tingimuste kohaselt.

Projekti partner peab täitma toetuse saaja kohustusi vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-le 25 ja § 26 lõikele 6.

Rakendusüksus täidab struktuuritoetuse seaduse § 8 lõikes 2 loetletud ülesandeid ning muid toetuse andmise tingimustes nimetatud kohustusi.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamise aluseks on perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seadus ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrused.

Eelnõu on kooskõlas järgmiste Euroopa Liidu määrustega:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning

- tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320-469);
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006;
  - 3) Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78);
  - 4) Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8);
  - 5) Euroopa Komisjoni määrus (EL) 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13);
  - 6) Euroopa Komisjoni 20. detsembri 2011. a otsus „Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes“.

4. Määruse mõjud

Eelnõu mõjutab otseselt rakenduskava prioriteetse suuna „Haldusvõimekus“ eesmärkide ja tulemuste saavutamist.

Määruse mõju läbivatele teemadele

1. Regionaalareng

Meetme tegevused on välja töötatud kooskõlas ERAS-i ja selle rakendusplaaniga, panustades seeläbi otseselt riigi regionaalarengu eesmärkide saavutamisse. Meetmest rahastatavad uuringud, analüüsid ja arendusprojektid toetavad regionaalset arendus- ja planeerimiskoostööd ja on otseselt suunatud kõigi toimepiirkondade terviklikkust ja konkurentsivõimet soosiva elu- ja ettevõtluskeskkonna kujundamisele. Meetme tegevuse raames toetatakse piirkondade arengu teadmistepõhise kavandamise projekte, mis aitavad kaasa kõigi piirkondade arengueelduste maksimaalsele ärakasutamisele. Samuti toetatakse avalike teenuste osutamise korraldamise projekte, mis aitavad kaasa teenuste ja vaba aja veetmise võimaluste kättesaadavuse tagamisele. Meetme tegevuse raames toetatakse omavalitsusüksuste vabatahtlikku ühinemist, see soodustab omavalitsusüksuste koostööd arendustegevustes ja teenuste osutamisel ning aitab kaasa piirkondade terviklikkusele.

2. Riigivalitsemine

Meetme tegevuste elluviimise tulemusena on piirkondade arengu- ja planeerimistegevus läbimõeldum ning ressursse kasutatakse otstarbekamalt, luuakse eeldused majandusarenguks ja parema kohaliku valitsemise korralduseks. Riigile tekivad omavalitsusüksuste ja maavalitsuste näol tugevamad partnerid. Meetme tegevuse raames toetatakse projekte avalike teenuste osutamise korraldamise valdkonnas, see aitab kaasa avalike teenuste kasutajasõbralikumale osutamisele. Projektide raames on võimalik kaaluda teenuse osutamise alternatiivseid lahendusi, mille elluviimise tulemusena väheneb elanike halduskoormus. Omavalitsusüksustele saavad teenuste osutamisel olla partneriks kodanikuühendused, et teatud avalikke teenuseid tõhusamalt ja mõjusamalt osutada. Tõhusamale haldamisele ja

regionaalhalduse korrastamisele aitavad kaasa arendustegevused omavalitsusüksuste vabatahtlike ühinemiste toetamiseks.

3. Võrdsed võimalused

Seos neutraalne. Tänu kodanikuühenduste ja omavalitsusüksuste arendusvõimekuse kasvule ning teenuste paremale osutamisele paraneb ka sotsiaalsete rühmade toimetulek.

Mõju keskkonnahoiule ja kliimale ning infoühiskonnale puudub.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Määruse „Toetuse andmise tingimused kohaliku ja regionaalse arendusvõimekuse tõstmiseks“ alusel antava toetuse summa kokku on 2 040 000 eurot. Kohustusliku omafinantseeringu tagavad toetuse saajad ja partnerid.

Toetuse andmise administreerimisega, sealhulgas määruse rakendamisega seotud kulud kaetakse tehnilise abi vahenditest.

Määruse rakendamisega ei kaasne riigieelarvesse tulusid.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, see tähendab kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

8. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Riigikantseleile, Rahandusministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile, Haridus- ja Teadusministeeriumile ning Eesti Linnade Liidule ja Eesti Maaomavalitsuste Liidule. Eelnõu esitatakse arvamuse andmiseks maavalitsustele ja maakondlikele arenduskeskustele.

Määruse eelnõu esitatakse samal ajal mitteametlikuks kooskõlastamiseks haldusvõimekuse valdkondlikule komisjonile, mille koosseisu kuuluvad Riigikantselei, Rahandusministeeriumi, Justiitsministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Siseministeeriumi, Eesti Koostöö Kogu, Praxise ning Eesti Mittetulundusühenduste ja Sihtasutuste Liidu esindajad.

Määruse eelnõu väljatöötamise on olnud kaasatud asjaomased ministeeriumid ja muud olulised partnerid (meetmete väljatöötamise töögrupi ning meetme sisutegevuste teemaliste koosolekute kaudu).